

SVENSKA POPULISTPARTIERS VÄLJARSTÖD EFTER GUDSTJÄNSTBESÖK: NY DEMOKRATI 1991-1994 OCH SVERIGEDEMOKRATERNA 2006-2018

Magnus Hagevi, Institution för statsvetenskap, Linnéuniversitet
E-post | magnus.hagevi@lnu.se

Inledning

I en omfattande komparativ studie från slutet av 1960-talet konstaterade Richard Rose och Derek Urwin, till skillnad från allmänt vedertagna antaganden i tidigare forskning, att "[r]eligion, not class, is the main social base of parties in the Western world today." (Rose och Urwin 1969: 12). Därmed skulle religion tendera att vara den viktigaste sociala skiljelinjen i politiken, det vill säga det som identifierar olika samhällsgrupper med motstridiga politiska intressen (Lipset och Rokkan 1967). Utifrån teorier om grupp socialisation och kognition har framgått att individens religiositet kan relateras till politiska åsikter (Hagevi 2009). En sådan koppling kan röra såväl

affektion som kognition. Speciellt religiöst engagerade människor kan använda religion för att orientera sig i politiken och leda dem till vilket parti de ska välja (Hagevi 2018).

Ungefär samtidigt som Rose konstaterade religionens betydelse för röstning i Västvärlden slutade det svenska valforskningsprogrammet att undersöka religionsröstning (Holmberg och Gilljam 1987: 17; jfr Särilvik 1970; Petersson 1977). När dessa undersökningar ett par decennier senare åter studerade den religiösa faktorn vid röstning konstaterade Mikael Gilljam att klass var den starkaste socioekonomiska förklaringen till röstning i Sverige, fast ”[ä]nnu 1985 framstår dock den religiösa faktorn som en icke oviktig förklaring till varför svenska väljare röstar som de gör.” (Holmberg och Gilljam 1987: 210). I Sverige, precis som i andra europeiska länder, tenderade religiöst engagerade väljare att i större utsträckning rösta på borgerliga partier (Holmberg och Gilljam 1987), ett samband som senare studier bekräftat (Hagevi 2009). Gilljam noterade också att sambandet mellan religiöst engagemang och partival hade minskat från slutet av 1960-talet till mitten av 1980-talet (Holmberg och Gilljam 1987). Även senare studier visar att sambandet mellan väljarnas religiösa engagemang och partival minskat (Hagevi 2018). Religionens minskade politiska betydelse är i linje med *dealignment* – att den politiska betydelsen av socioekonomiska skiljelinjer minskar och att socioekonomiska faktorer som klass och religion förklarar allt mindre av väljarnas partival (Dalton m fl 1984). I den omfattande forskningen om väljar-dealignment visar de flesta resultat att de sociala skiljelinjer, som en gång varit betydelsefulla, har minskat i betydelse (Dalton 2013; Oscarsson och Holmberg 2013). Detta kan sättas i samband med sekularisering, det vill säga att religion betyder allt mindre för allt fler människor och inom allt fler samhällsområden (Hagevi 2009). En sådan förändring implicerar bland annat att religiösa väljare i allt mindre utsträckning röstat på partier som traditionellt företräder dem. Vid sidan av denna förändring har andelen religiöst engagerade väljare minskat (Hagevi 2018), vilket minskar religiösa väljares inflytande över valresultaten.

Det finns forskare som menar att dealignment utmed religiösa skiljelinjer är mindre omfattande (Inglehart 1977: 217-225). För det första antas att familjesocialisationen är starkare för religion än för andra sociala skiljelinjer: föräldrarna tros vara mer måna om att föra över värden och åsikter knutna till religion jämfört med till exempel klass. För det andra innebär sekularisering ett ifrågasättande av religiösa värden, vilket kan aktivera religiösa väljare politiskt och stärka sambandet mellan religiöst engagemang och partival.

Forskare menar att auktoritära populistpartier över hela Europa tar upp kristendomen på sin dagordning då de varnar för att invandring från icke-västliga länder leder till en kollaps av vad som uppfattas vara en kristen europeisk civilisation (Xia 2017). Dessa partier vill då framstå som försvarare av kristendomen i Europa. Det finns studier som pekar på att religiositet – i betydelsen att individen uppfattar religion som viktigt i ens liv – ökar stödet för auktoritära populistpartier (Norris och Inglehart 2019). Flera länderjämförande studier visar istället att gudstjänstbesökare är relativt obenäga att stödja auktoritära populistpartier i Europa (Lubbers m fl 2002; Werts m fl 2012; Xia 2017). Detta gör det extra intressant att söka ett svar på frågan: *Vilket samband finns mellan väljarnas gudstjänstbesök och stöd för populistpartier som Sverigedemokraterna och Ny demokrati?*

I det följande presenterar först studiens data, variabler och statistiska mått. Sedan beskrivs sambandet mellan gudstjänstbesök och populistpartier som Sverigedemokraterna och Ny demokrati. Till sist presenteras studiens huvudslutsatser.

Data och variabler

Avsikten är att studera sambandet mellan gudstjänstbesök och stödet för populistpartier som Sverigedemokraterna och Ny demokrati bland svenska väljare. För att kunna uttala sig om detta behövs data. Det finns givetvis många andra sätt att undersöka religiöst engagemang (Leege och Kellstedt 1993). Gudstjänstbesök är inriktat på beteende, medan det finns religiöst engagemang som är mer psykologiskt. Fördelen att analysera gudstjänstbesök är att detta kan knytas till teoretiska antaganden om socialisation där affektion respektive kognition är viktiga element. Gudstjänstbesök är en religionsutövning som till stor del är relaterad till kristendom. Enligt Surveyinstitutets undersökningar (se nedan) av personer som minst en gång i månaden besöker gudstjänst identifierar sig 88 procent som kristna, medan 5 procent identifierar som muslimer (n=104).

För att undersöka tre decenniers väljarbeteende är det vetenskapliga frågeundersökningar av svenska väljare och svenska befolkningen. Det är två sorters sådana data som används: SVT-valu och SOM-institutets undersökningar. Båda analyseras utan viktningar i urvalet. För det första studeras väljarnas gudstjänstbesök och röstning genom SVT-valu 1991-2018. SVT-valu är en vallokalsundersökning som genomförs av Sveriges television i samarbete med Göteborgs universitet och Kungliga tekniska högskolan (Oscarsson m fl 2018).

Enkäten behandlar bland annat hur svarspersonerna röstat och hur ofta de besöker gudstjänst. Frågan om gudstjänstbesök lyder: "Hur ofta brukar Du gå till gudstjänst eller på möte i någon kyrka/religiöst samfund?" med svarsmöjligheterna "Minst en gång i månaden", "Några gånger om året", "Mera sällan" och "Aldrig". Svaren i tre kategorier: aldrig ("Aldrig"), sällan ("Några gånger om året" och "Mera sällan") och regelbundet ("Minst en gång i månaden"). Ju oftare väljaren besöker gudstjänst, desto större antas individens religiösa engagemang vara. Om väljarna röstar på Sverigedemokraterna eller Ny demokrati undersöks med frågan "Vilket parti röstade på i dag i riksdagsvalet?" Genom att vid två tillfällen (1991 och 1998) använda frågan om hur väljaren röstade i föregående riksdagsval är det möjligt att förlänga tidserien till 1988 samt erhålla data om gudstjänstbesök och partival 1994 (då väljarnas gudstjänstbesök inte undersöktes i SVT-valu). Frågan om hur väljarna röstade i föregående riksdagsval lyder: Vilket parti röstade Du på i förra riksdagsvalet [1988 eller 1994]? Procentbasen beräknas på alla väljare som uppger att de röstade på ett parti i riksdagsvalet.

Beroende på när enkäten genomfördes varierar det totala antalet svarande. Vid valet 1991 besvarade drygt 2700 personer enkäten, i valen 1994-2002 var antalet svarande ungefär 7000-9000 personer och 2006-2018 var antalet svaranden ungefär 11000-13000 personer. Det varierande antalet svarande på enkäten är en av två centrala orsaker till att antalet svarande som besöker gudstjänst regelbundet, sällan och aldrig varierar mellan olika undersökningstillfällen. Den andra orsaken är sekularisering som främst innebär att antalet som kategoriserats som att de

sällan besöker gudstjänst över tid minskar i antal och att personer som svarat att del aldrig besöker gudstjänst ökar i antal (Hagevi 2018). Utifrån 1991 års SVT-valu var antalet svarande för skattningarna 1988 och 1991 bland de som besöker gudstjänst regelbundet 179-188 personer, sällan 1359-1435 personer och aldrig 788-899 personer. I skattningarna av partival mellan 1994 och 2002 var antalet svarande bland de som besöker gudstjänst regelbundet 596-633 personer, sällan 4566-4864 personer och aldrig 2501-3198 personer. Mellan 2006-2018 var antalet svarande bland de som besöker gudstjänst regelbundet 719-854 personer, sällan 4719-5904 personer och aldrig 5008-5948 personer.

För det andra studeras gudstjänstbesök och partisympati genom de frågeundersökningar som genomförts av SOM-institutet vid Göteborgs universitet mellan 1988-2018 (SOM-institutet 2019). Dessa frågeundersökningar genomförs i form av postenkäter riktade till representativa urval av svenska befolkningen mellan 16-75/80/85 år (den övre åldersgränsen har succesivt höjts i undersökningarna). I SOM-undersökningar studeras gudstjänstbesök i ett frågebatteri som inleds med följande fråga: "Hur ofta har Du under de senaste 12 månaderna gjort följande saker?" Därefter nämns bland annat "Besökt gudstjänst eller religiöst möte". Svarsalternativen är "Ingen gång", "Någon gång under de senaste 12 månaderna", "Någon gång i halvåret", "Någon gång i kvartalet", "Någon gång i månaden", "Någon gång i veckan" samt "Flera gånger i veckan". Dessa uppgifter analyseras genom att dela in svaren i tre kategorier: aldrig ("Ingen gång"), sällan (från "Någon gång under de senaste 12 månaderna" till "Någon gång i kvartalet") och regelbundet (från "Någon gång i månaden" till "Flera gånger i veckan").

I SOM-undersökningarna registreras partisympati med Sverigedemokraterna eller Ny demokrati genom frågan "Vilket parti tycker Du bäst om idag?" Procentbasen beräknas på alla väljare som uppgav partisympati. Notera att SOM-institutet genomför sina undersökningar varje år, inte bara vid riksdagsval. Därför analyseras inte svarspersonernas röstning utan deras partisympatier, något som väljarna kan redovisa även när det inte är val.

Beroende på vilket år undersökningen genomförs har SOM-institutet riktat frågan om gudstjänstbesök till olika stora urval. Åren 1988-1997, 2002-2004, 2014-2016 och 2018 varierade antalet svarande mellan ungefär 1300 och 1700 personer och åren 1998-2001, 2005-2013 och 2017 varierade antalet svarande mellan ungefär 2750 och 3200 personer. Återigen är det varierande antalet svarande på SOM-undersökningar en av två centrala orsaker till att antalet svarande som besöker gudstjänst regelbundet, sällan och aldrig varierar mellan olika undersökningstillfällen. Också nu är den andra orsaken den sekularisering som främst innebär att antalet som kategoriserats som att de sällan besöker gudstjänst över tid minskar i antal och att personer som svarat att del aldrig besöker gudstjänst ökar i antal (Hagevi 2018). Under åren med ett mindre urval är antalet svarande bland de som besöker gudstjänst regelbundet 110-201 personer, sällan 338-712 personer och aldrig 573-1137 personer. Under åren med ett större urval är antalet svarande bland de som besöker gudstjänst regelbundet 197-321 personer, sällan 672-1191 personer och aldrig 1641-2152 personer.

I SOM-institutets undersökningar kan det vara ett ganska litet antal svarande som uppger att de besöker gudstjänst regelbundet. Därför är den statistiska osäkerheten större i skattningar av denna grupps partisympatier. Något som ökar säkerheten i SOM-undersökningarnas skattningar av

partisympatier bland regelbundna gudstjänstbesökare är möjligheten till jämförelse över tid. Det rör sig då om betydligt fler svarspersoner än ett enstaka år. I den mån som en skattning inte kraftigt avviker från de intilliggande åren ökar därför trovärdigheten i skattningen. Plötsliga förändringar ett år som inte upprepas återkommande år har istället lägre trovärdighet. Möjligheten att under valår jämföra partisympatierna bland regelbundna gudstjänstbesökare i SOM-undersökningarna med motsvarande kategori i SVT-valu – som har betydligt större antal svarande – kan också validera resultaten från SOM-undersökningarna.

För att ytterligare validera SOM-institutets data jämförs resultat från 2010-2018 med motsvarande data som samlats in av Surveyinstitutet vid Linnéuniversitetet (Hagevi 2020). Behovet av att validera data rör speciellt gruppen regelbundna gudstjänstbesökare då antalet svarspersoner i denna grupp är få. Surveyinstitutet genomför frågeundersökningar vartannat år i form av postenkäter riktade till representativa urval av svenska befolkningen mellan 16/18-85 år (den yngre åldersgränsen höjdes 2014). I Surveyinstitutets undersökningar studeras gudstjänstbesök i ett frågebatteri som inleds med följande fråga: "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?" varpå mellan 2010-2016 "Besökt religiöst möte (t ex gudstjänst eller bön)" och 2018 "Besökt gudstjänst" nämns. Svarsalternativen är "Ingen gång", "Någon gång de senaste 12 månaderna", "Någon gång i halvåret", "Någon gång i kvartalet", "Någon gång i månaden", "Någon gång i veckan", "Flera gånger i veckan" och "Varje dag". Dessa uppgifter analyseras genom att dela in svaren i tre kategorier: aldrig ("Ingen gång"), sällan (från "Någon gång under de senaste 12 månaderna" till "Någon gång i kvartalet") och regelbundet (från "Någon gång i månaden" till "Varje dag").

Surveyinstitutet undersöker sverigedemokratisk partisynpaty genom frågan "Vilket parti tycker du bäst om idag?" Procentbasen beräknas på alla väljare som uppgav partisynpaty. Notera att Surveyinstitutet genomför sina undersökningar vartannat år, inte bara vid riksdagsval. Därför analyseras inte svarspersonernas röstning utan deras partisynpatier, något som väljarna kan redovisa även när det inte är val.

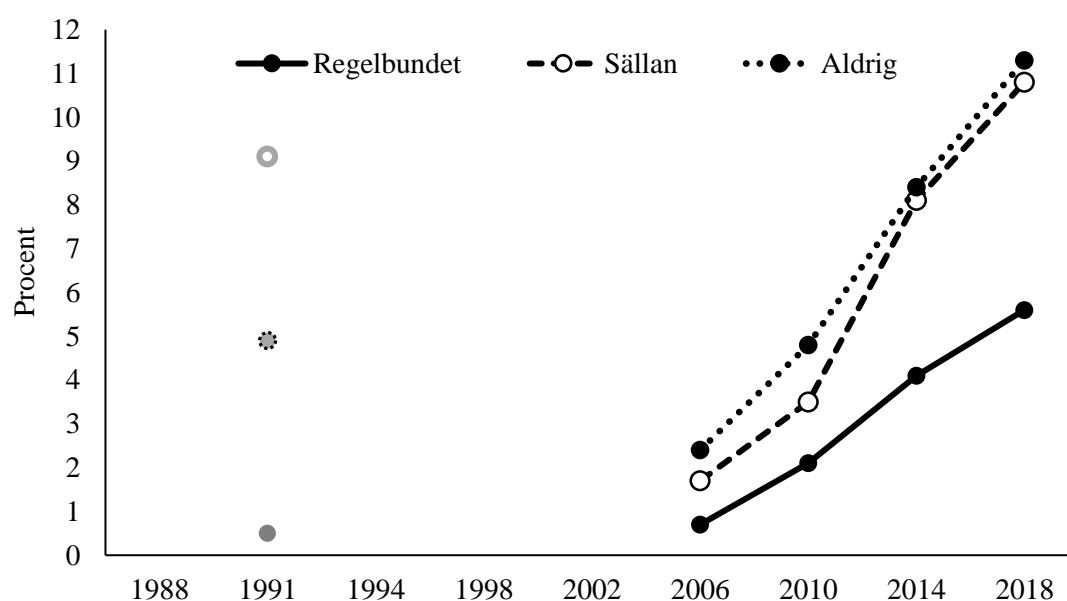
I Surveyinstitutets undersökningar varierar antalet svarande mellan 1170 och 1490 personer. Under åren är antalet svarande bland de som besöker gudstjänst regelbundet 80-129 personer, sällan 407-515 personer och aldrig 655-846 personer.

I flera frågeundersökningar som genomförts i samband med riksdagsval har det varit möjligt att notera en underskattning av Sverigedemokraternas väljarstöd (Oleskog Tryggvarsson 2014). SVT-valu, SOM-undersökningarna och Surveyinstitutet är inga undantag. Därför kan det vara svårt att utifrån dessa frågeundersökningar skatta nivån på stödet för Sverigedemokraterna. Det som är i fokus i föreliggande studie är dock skillnader i partiets stöd beroende på gudstjänstbesök. Under antagandet att frågeundersökningarna underskattar stödet för Sverigedemokraterna ungefär lika mycket i alla grupper av gudstjänstfirare är det möjligt att undersöka skillnader i partiets stöd.

Stödet för Sverigedemokraterna och Ny demokrati efter gudstjänstbesök

I figur 1 beskrivs andelen väljare som röstat på Sverigedemokraterna och Ny demokrati i riksdagsvalen efter gudstjänstbesök. I figur 2 rapporteras andelen i svenska befolkningen som uppger att de sympatiserar med Sverigedemokraterna och Ny demokrati efter gudstjänstbesök. I både figur 1 och 2 indikeras Sverigedemokraternas stöd med svarta linjer och Ny demokratis stöd med grå linjer respektive cirkelar.

Figur 1: Röstning på Sverigedemokraterna och Ny demokrati, efter gudstjänstbesök, 1988-2018 (procent).

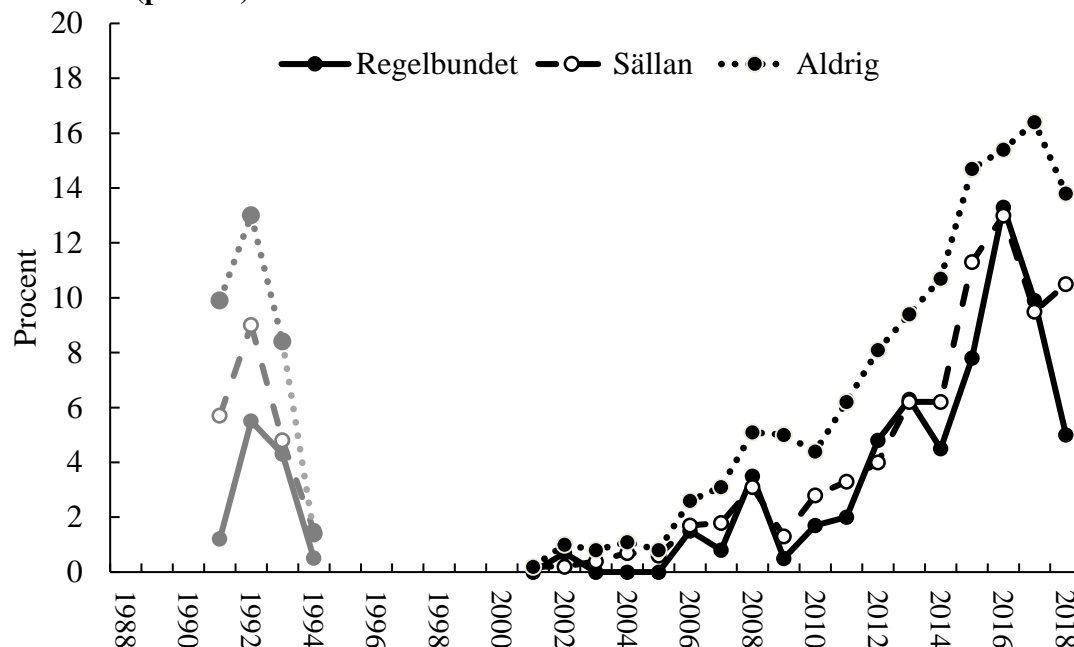

Kommentar: Data från SVT-valu. Frågan om röstning löd: "Vilket parti röstade Du på i dag i riksdagsvalet?", undantaget 1988 och 1994 då minnesuppgifter från 1991 respektive 1998 används: "Vilket parti röstade Du på i förra riksdagsvalet [1988/1994]?" Frågan om gudstjänstbesök löd: "Hur ofta brukar Du gå till gudstjänst eller på möte i någon kyrka/religiöst samfund?" Det var möjligt att svara "Minst en gång i månaden" (regelbundet), "Några gånger om året", "Mera sällan" (båda kategoriseras som sällan) och "Aldrig" (aldrig).

I både figur 1 och 2 står det klart att stödet för Sverigedemokraterna har ökat kraftigt under 2000-talet. Ökningen har skett oavsett hur ofta väljarna besöker gudstjänst. Av både figur 1 och 2 framgår det också att stödet för Sverigedemokraterna är svagare bland mer frekventa gudstjänstbesökare och starkast bland väljare som aldrig besöker gudstjänst. Det finns också skillnader mellan figur 1 och 2. I figur 1, som redovisar data från SVT-valu, är stödet för Sverigedemokraterna likartat och relativt starkt bland väljare som sällan eller aldrig besöker gudstjänst, medan det är svagare bland väljare som är regelbundna gudstjänstbesökare. I figur 2, som redovisar SOM-undersökningarna, är alltså stödet för Sverigedemokraterna starkast bland väljare som aldrig besöker gudstjänst, medan detta parti har lägre stöd bland väljare som regelbundet eller sällan besöker gudstjänst. I dessa två väljargrupper är dock stödet för

Sverigedemokraterna ungefär lika stort, undantaget 2018. Detta år är stödet för Sverigedemokraterna märkbart lägre bland väljare som regelbundet besöker gudstjänst.

Figur 2: Partisynpaty för Sverigedemokraterna och Ny demokrati, efter gudstjänstbesök, 1988-2018 (procent).

Kommentar: Data från SOM-institutet. Frågan om partisynpaty löd: "Vilket parti tycker Du bäst om idag?" Frågan om gudstjänstbesök löd: "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?", varpå bland annat "Besökt gudstjänst eller religiöst möte" nämndes. Det var möjligt att svara "Ingen gång" (kategoriserad som "aldrig"), "Någon gång under de senaste 12 månaderna", "Någon gång i halvåret", "Någon gång i kvartalet" (dessa tre svar kategoriserade som "sällan"), "Någon gång i månaden", "Någon gång i veckan" och "Flera gånger i veckan" (dessa tre svar kategoriserade som "regelbundet").

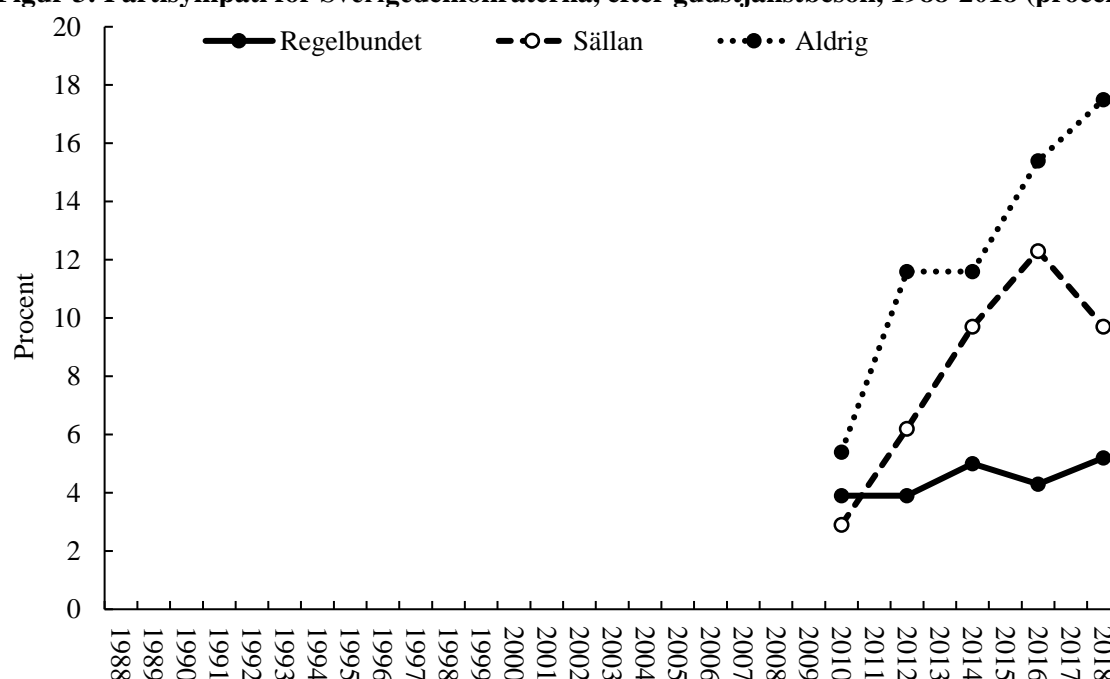
Om vi förflyttar oss till början av 1990-talet är resultaten i figur 1 och 2 mer enhetliga: Ny demokrati fick starkast stöd bland väljare som aldrig besökte gudstjänster, svagast bland regelbundna gudstjänstbesökare medan stödet bland väljare som sällan besökte gudstjänster var där i mellan.

I figur 2 sticker speciellt 2016 ut – vilket är SOM-undersökningen som genomfördes närmast efter ökningen av antalet asylsökande 2015 (Demker 2017). Detta år ökar stödet för Sverigedemokraterna till 13 procent bland väljare som sällan eller regelbundet besöker gudstjänst. Mellan väljare som regelbundet eller aldrig besöker gudstjänst minskar skillnaden i SD-stöd till lite drygt 2 procentenheter år 2016. För att finna ett så litet avstånd mellan dessa väljargrupper måste vi söka oss tillbaka till tiden före Sverigedemokraterna kom in i riksdagen. I undersökningarna som kommer efter 2016 tappar Sverigedemokraterna framförallt stöd bland regelbundna gudstjänstbesökare. Bland regelbundna gudstjänstbesökarna finns därmed en opinionsmässig SD-uppgång 2016 som inte helt stöds av omkringliggande skattningar av partiet stöd i denna väljargrupp. I SVT-valus undersökningar – men betydligt större urval än SOM-undersökningarna – går inte någon liknande förändring att finna. SVT-valus undersöker dock

bara valår, inte några mellanvalår som 2016. Eftersom SOM-institutets antal svarande bland regelbundna gudstjänstbesökare är få finns risken att den plötsliga uppgången 2016 inte helt har bäring i verkligheten utan kan vara ett mätfel där slumpen spelat ett spratt.

Turligt nog undersöker även Surveyinstitutet gudstjänstbesök och partisympatier vid tiden för Sverigedemokraternas potentiella uppgång i opinionen bland väljare som regelbundet besöker gudstjänst (2010-2018). Likt SOM-undersökningarna har även Surveyinstitutets undersökningar relativt få svarande som besöker gudstjänst regelbundet. Men om Surveyinstitutets undersökningar visar motsvarande resultat som noteras i SOM-undersökningarna – att de regelbundna gudstjänstbesökarnas stöd för Sverigedemokraterna ökar 2016 för att strax därefter återställas – stärks slutsatsen att denna förändring ägt rum. I figur 3 redovisas stödet för Sverigedemokraterna efter gudstjänstbesök 2010-2018.

Figur 3: Partisynpatier för Sverigedemokraterna, efter gudstjänstbesök, 1988-2018 (procent).

Kommentar: Data från Surveyinstitutet. Frågan om partisynpatier löd: "Vilket parti tycker Du bäst om idag?" Frågan om gudstjänstbesök löd: "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?", varpå bland annat "Besökt religiöst möte (gudstjänst eller bön)" alternativt "Besökt gudstjänst" nämndes. Det var möjligt att svara "Ingen gång" (kategoriserad som "aldrig"), "Någon gång under de senaste 12 månaderna", "Någon gång i halvåret", "Någon gång i kvartalet" (dessa tre svar kategoriserade som "sällan"), "Någon gång i månaden", "Någon gång i veckan", "Flera gånger i veckan" och "Varje dag" (dessa fyra svar kategoriserade som "regelbundet").

Inte heller i Surveyinstitutets undersökning går det att notera någon anmärkningsvärd uppgång i stödet för Sverigedemokraterna bland regelbundna gudstjänstbesökare 2016. Enligt Surveyinstitutet sker det inte någon uppgång alls för partiet i denna väljargrupp (vilket är fallet både i mätningarna som genomförts av SVT-valu och SOM-institutet). Delvis finns det olika tendenser för SD-stödet bland regelbundna gudstjänstbesökare beroende på frågeundersökning.

Utifrån de data som redovisats av SVT-valu, SOM-institutet och Surveyinstitutet är det därför svårt att ge ett bestämt besked. Det finns dock mycket som tyder på att Sverigedemokraterna har sitt starkaste stöd bland väljare som aldrig besöker gudstjänst regelbundet.

Slutsatser

När väljarna delas in efter hur ofta de besöker gudstjänster är svenska populistpartiers starkaste väljargrupp de som aldrig idkar sådan religionsutövning. Detta gäller för Sverigedemokraterna liksom för det enda val där det nu insomnade Ny demokrati deltog i början av 1990-talet. Enligt SVT-valu och Surveyinstitutet är Sverigedemokraternas stöd bland regelbundna gudstjänstbesökare relativt lågt. Väljare som sällan besöker gudstjänst tenderar att befinna sig mellan dessa ytterligheter. SOM-institutets undersökningar avviker delvis från denna tendens, då de visar mindre skillnad i SD-stöd mellan väljare med olika gudstjänstvanor. Enligt SOM-institutet når också Sverigedemokraterna relativt stora framgångar bland regelbundna gudstjänstbesökare vissa år. Dessa uppgifter har inte varit möjliga att validera i SVT-valu och Surveyinstitutets undersökningar. De flesta resultat pekar därför på att Sverigedemokraternas främsta stöd finns bland förhållandevis sekulariserade väljare.

Referenser

- Dalton, Russell J. (2013) *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*. Washington, DC: CQ Press.
- Dalton, Russell J, Scott C Flanagan och Paul Allen Beck, red (1984) *Electoral Change in Advanced Industrial Democracies: Realignment or Dealignment?* Princeton: Princeton University Press.
- Demker, Marie (2017) ”Ökat motstånd mot flyktingmottagning och invandrarers religionsfrihet” s 475-488 i Larmar och gör sig till (SOM-rapport: 74), red Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson och Maria Oskarson. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Hagevi, Magnus (2009) *Politisk opinion och religiositet i Västra Götaland*. Lund: Sekel.
- Hagevi, Magnus (2018) ”Religionsröstning i Sverige 1988-2018.” *Surveyjournalen*, 5 (1): 2-14.
- Hagevi, Magnus (2020, kommande). ”Survey 2018: Teknisk rapport.” *Surveyjournalen*, 7 (1).
- Holmberg, Sören och Mikael Gilljam (1987). *Väljare och val i Sverige*. Stockholm: Bonniers.
- Inglehart, Ronald (1977). *The Silent Revolution: Changing Values and Political Styles Among Western Publics*. Princeton: Princeton University Press.
- Leege, David och Lyman Kellstedt, red (1993) *Rediscovering the Religious Factor in American Politics*. Armonk: M. E. Sharpe.

Lipset, Seymour M. och Stein Rokkan (1967) "Cleavage Structures, Party Systems, and Voter Alignments: An Introduction", s 1-64 i *Party Systems and Voter Alignments*, red Seymour Lipset och Stein Rokkan. New York: The Free Press.

Lubbers, Marcel, Mérove Gijsberts och Peer Scheepers (2002) "Extreme right-wing voting in Western Europe." *European Journal of Political Research*, 41 (3): 345-378.

Norris, Pippa och Ronald Inglehart (2019) *Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism*. Cambridge: Cambridge University Press.

Oleskog Tryggvasson, Per (2014) *Vikten av vikter: Sammanställning av viktade resultat från SVTs vallokalsundersökning 2014 (Rapport 2014:13)*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.

Oscarsson, Henrik och Sören Holmberg (2013) *Nya svenska väljare*. Stockholm: Norstedts juridik.

Oscarsson, Henrik Ekengren, Per Näsman, Eva Landahl och Sören Holmberg (2018) *VALU 2018 - SVT:s vallokalsundersökning riksdagsvalet 2018*. Stockholm: Sveriges Television AB

Petersson, Olof (1977) *Väljarna och valet 1976*. Stockholm: Statistiska centralbyrån/Liber.

Rose, Richard och Derek Urwin (1969), "Social Cohesion, Political Parties and Strains in Regimes." *Comparative Political Studies*, 2 (1): 7-67.

SOM-institutet (2019) *Super-Riks-SOM 1986-2018 (v2019.1)*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Särilvik, Bo (1970) "Socioeconomic Position, Religious Behavior, and Voting in the Swedish Electorate: An Application of Computerized Classification Techniques." *Quality and Quantity*, 4 (1): 95–116.

Werts, Haan, Peer Scheepers och Marcel Lubbers (2013) "Euro-scepticism and radical right-wing voting in Europe, 2002–2008: Social cleavages, socio-political attitudes and contextual characteristics determining voting for the radical right." *European Union Politics*, 14 (2): 183-205.

Xia, Weiqian (2017) *Christian Religiosity and Support for Populist Radical Right Parties in Europe*. Masteruppsats. Tilburg: Department of Sociology, Tilburg University.